

Sygn. akt I CSK 850/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku W. J.

przy uczestnictwie E. J. , A. J. ,

K. K., M. W., J. P.,

B. P., R. W., R. K.,

Miasta Stołecznego Warszawy i S. Spółki z o.o. w W.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 czerwca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy i uczestników postępowania

E. J., A. J., K. K.,

R. K., M. W., R. W.

i J. P.

od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie

z dnia 3 lutego 2014 r., sygn. akt IV Ca 413/13,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i obciąża uczestników poniesionymi przez nich kosztami
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 października 2012 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie stwierdził, że prawo własności nieruchomości gruntowej położonej przy ul. S. w W., oznaczonej jako działka nr [...] o pow. 174 m² nabyli z dniem 27 maja 2005 r. przez zasiedzenie W. J. i E. J. na zasadach wspólności małżeńskiej w 2/8 części, K. K. i R. K. na zasadach wspólności małżeńskiej w 2/8 części, a M. W., R. W., J. P. i B. P. każde z nich w 1/8 części. Sąd ustalił, że działka stanowiła teren sąsiadujący z działkami pozostającymi w wieczystym użytkowaniu tych osób i od lat 60-tych była wykorzystywana przez nie jako dojazd do garaży, pełniła rolę naturalnego podwórka, została ogrodzona, zamknięta bramą wjazdową, utwardzona, zagospodarowana i wykorzystywana jedynie przez użytkowników wieczystych przylegających działek. Skarb Państwa, ani Miasto Warszawa, którym kolejno przysługiwało prawo własności tej działki nie przejawiali zainteresowania tym terenem. W konsekwencji Sąd uznał, że wskazane osoby i ich poprzednicy w dostatecznie wyraźny sposób zademonstrowały wolę posiadania tego gruntu dla siebie i przy zastosowaniu terminu zasiedzenia w złej wierze oraz przy uwzględnieniu zasad jego obliczania w wypadku gruntów pozostających własnością Skarbu Państwa spełniły wymagania do nabycia własności działki przez zasiedzenie na współwłasność.

W wyniku apelacji uczestników - m. st. Warszawy i S. sp. z o.o. w W. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie zmienił postanowienie Sądu Rejonowego i oddalił wniosek, przyjmując, że sposób posiadania działki przez wskazane w postanowieniu osoby nie wskazywał na wolę właścicielskiego korzystania z tej nieruchomości tylko na zwykłą dbałość o otoczenie, własne bezpieczeństwo i wygodę korzystania z drogi wewnętrznej umożliwiającej dojazd do działek od ulicy [...] i tak wykorzystywanej przez osoby mieszkające w domach szeregowych przylegających do niej. W konsekwencji Sąd odmówił posiadaniu nieruchomości przez użytkowników wieczystych ubiegających się o stwierdzenie zasiedzenia cech samoistności prowadzącej do zasiedzenia. Jedynie zamknięcie działki bramą wjazdową Sąd uznał za przejaw woli zachowania dla siebie spornej

działki, jednak w tym zakresie Sąd wskazał, że trudno ustalić kiedy brama była zamontowana, że nie była zamykana a po jej kradzieży przez długi okres nie była wstawiana na nowo, co podważa jej rolę jako wyznacznika posiadania działki nr [...] dla siebie w odcinku czasu potrzebnym do zasiedzenia.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego wnioskodawca i uczestnicy, oprócz m. st. Warszawy i S. Sp. z o.o. w W. zarzucili naruszenie art. 172 § 1 k.c. i art. 328 § 2 w zw. z art. 391 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 386 § 1 w zw. z art. 391 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i wnieśli o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżący oparli wniosek o przyjęcie ich skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. wskazując na potrzebę dokonania wykładni art. 172 § 1 k.c. i art. 328 § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., wywołaną koniecznością wyjaśnienia występującego w sprawie zagadnienia prawnego, dotyczącego podstaw oceny samoistności posiadania, a w szczególności tego, czy przesłanki obrazujące wystąpienie samoistności posiadania muszą być spełnione łącznie oraz jaka jest wystarczająca lub minimalna liczba przesłanek dowodzących woli posiadania dla siebie, a także jaka jest ich gradacja.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego

zagadnienia jurydycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Zagadnienie to musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym.

Skarżący powinien dostrzegane zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację prawną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

Nie budzi wątpliwości, że problemy nurtujące skarżących zostały już wielokrotnie wyczerpująco wyjaśnione w licznych orzeczeniach odnoszących się do różnorodnych okoliczności faktycznych, że nie istnieje katalog okoliczności, które pozwalają przesądzić o woli posiadania właścicielskiego, jakkolwiek podkreśla się konieczność dostatecznego ujawnienia tej woli. Niewątpliwie ostateczna ocena musi być zawsze wynikiem analizy całego splotu okoliczności faktycznych w całym wieloletnim przebiegu posiadania, przy uwzględnieniu przedmiotu posiadania, jego przeznaczenia i wszystkich innych faktów świadczących o stosunku posiadacza do posiadanej rzeczy.

Strona pozwana wносила także o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wskazując na potrzebę dokonania wykładni wskazanych przez nią przepisów w nawiązaniu do przedstawionych zagadnień prawnych.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości oraz wskazaniem argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych (por. postanowienie SN z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, nie publ.; postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, nie publ.; postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3 - 4, poz. 43). Skarżący nie wykazali aby na tle wykładni lub stosowania art. 172 k.c. w niniejszej sprawie wystąpiły poważne wątpliwości interpretacyjne, zaś potrzeby wykładni wskazanych przepisów procesowych nie umotywowali w ogóle.

Okoliczności sprawy nie wskazują także na wystąpienie innych przyczyn przemawiających za merytorycznym rozpatrzeniem skargi.

Z powyższych względów należało odmówić przyjęcia skargi do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., a wysokość zasądzonych kosztów z postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 7 pkt 1 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).